

معرفی‌های گزارشی

پاره‌ای از مهم‌ترین دیدگاه و واکنش‌های معاصر نظیر ایمان‌گرایی، عقل‌گرایی افراطی، و عقل‌گرایی معتدل، به نقد و بررسی آنها می‌پردازد. ۲. «قلمرو دین»؛ در این مبحث، مؤلف ریشه‌های کلامی و فلسفی قلمرو دین در فرهنگ مغرب‌زمین را پی می‌گیرد. سپس از نظرگاه تاریخی، تحلیلی از روندهای کلامی، فلسفی و فلسفه سیاسی به دست می‌دهد. ۳. «پلورالیسم دینی»؛ در این فصل ابتدا اصول اخلاقی و سیاسی پلورالیسم دینی بررسی می‌گردد؛ آن‌گاه موضع اسلام در قبال معانی محتمل پلورالیسم تبیین می‌شود. ۴. «دین و پارادوکس تقلید»؛ در این مبحث کلامی، جایگاه و مشروعیت تقلید در دین تبیین شده است.

• التریة الدینیة: دراسة منهجیة

لاصول العقیة الاسلامیة

عبدالهادی فضلّی، چاپ اول، قم، فقه، ۱۳۷۹، ۱۲۶ ص، رقمی.

منطقی، فلسفی و عرفانی، زندگی‌نامه ائمه معصومین (ع) و علمای طراز اول، معرفی رجال، معرفی اماکن جغرافیایی، ادبیات فارسی و عربی، هنر و باستان‌شناسی.

تجلیات کلام و عرفان

• دین‌شناسی: عقلانیت دین، قلمرو دین،

پلورالیسم دینی و دین و ...

محمد حسین زاده، چاپ اول، قم،

مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام

خمینی (ره)، ۱۳۷۹، ۱۲۰ ص،

وزیری.

این نوشتار متضمن چهار مبحث در زمینه فلسفه دین و کلام، به ویژه مباحث کلامی معاصر است که با عنوان «دین‌شناسی» تدوین گردیده است. فصول چهارگانه به این شرح است: ۱. «عقلانیت دین»؛ در این مبحث، اساسی‌ترین مسأله معرفت‌شناسانه فلسفه دین بررسی شده است. نگارنده در این بخش از کتاب پس از تبیین و شرح

تجلیات کلام

• دائرة المعارف تشیع

احمد صدر حاج سید جوادی و دیگران، چاپ اول، تهران، شهید سعید محبی، ۱۳۷۹، ۶۲۴ ص، رحلی.

جلد هفتم دائرة المعارف تشیع شامل حروف «خ» و «د» است که با مدخل «خاتم» شروع شده و به مدخل «دیه» ختم می‌شود. مقالات به ترتیب حروف الفبای فارسی مرتب شده و ذیل هر مقاله منابع و مأخذ آن ذکر گردیده است. این مقالات از سوی سی‌تن از علما و متخصصان، درباره موضوعات گوناگون به رشته تحریر درآمده که اسامی آنها در ابتدای جلد اول آمده است. مقالات عمدتاً از منابع شیعه و گاه از منابع اهل سنت استخراج شده است. مهم‌ترین موضوعات مقاله‌ها عبارتند از: مفاهیم و اصطلاحات قرآنی، احادیث، اصطلاحات فقهی، کلامی، منطقی، فلسفی و عرفانی، کلامی،

چهار اصل از اصول دین: «توحید»، «امامت»، «نبوت» و «معاد» در این نوشتار، به زبان عربی شرح و تفسیر می‌شود. در فصل اول، ذیل مقوله «توحید» این مباحث به چشم می‌خورد: وجود خداوند، وحدانیت خداوند، کمال خداوند، سوره توحید و سوره لقمان. فصل دوم به ضرورت بعثت انبیا، مسئولیت پیامبر، دعوت پیامبر (ص) به اسلام و شرح سوره‌های محمد، فاتحه و «عصر» اختصاص دارد. در فصل سوم، شروط امامت، امامت علی (ع) و شرح مختصری از زندگانی یازده امام دیگر آمده است. اثبات معاد با استناد به دو سوره «الزلزال» و «قارعه» مباحث فصل چهارم را تشکیل می‌دهد.

• الانوار الجلالیه فی شرح الفصول النصیریہ

محمد بن محمد نصیرالدین طوسی؛ گردآورنده: عباس جلالی نیا، علی حاجی آبادی، چاپ اول، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ۱۳۷۹، ۲۱۶ص، وزیری.

در این نوشتار، ترجمه عربی «اصول الدین» خواجه نصیر طوسی در چهار فصل (توحید، عدل، نبوت و معاد) به سامان رسیده است. خوانندگان، هر فصل از کتاب را با موضوعاتی از این قبیل مطالعه می‌کنند: «اثبات وجود»، «خواص ممکن»، «اسماء الله و اقسام آن»، «تعریف فعل خوب و بد»، «لطف و معنی آن»، «وجوب عصمت پیامبران»، «اثبات معاد» و «ثواب و عقاب». گفتنی است این مباحث با استناد به آیات قرآن کریم و احادیث و روایات معصومین شرح و تفسیر شده است.

• رسائل و مقالات

جعفر سبحانی تبریزی، چاپ اول، قم، مؤسسه امام صادق (ع)، ۱۳۷۹،

۶۴۰ص، وزیری.

این کتاب شامل ده رساله و ۱۵ مقاله است که در زمینه‌های مختلف فلسفی، کلامی و فقهی به رشته تحریر درآمده است. این مجموعه با هدف ایجاد وحدت بین مذاهب مختلف اسلامی به زبان عربی طبع گردیده است. عناوین برخی رساله‌ها و مقالات به این قرار است: «شیعه دوازده امامی»، «شیعه امامیه در دائرةالمعارف مصر (السفیر)»، «الدفاع عن الحقیقه»، «مسلمانان و تکفیر اهل قبله»، «شیعه و علم کلام در قرن هفتم»، «نزدیک کردن ضرورت‌های دینی و خطوط آن»، «وحدت اسلامی در کتاب و سنت»، «عناصر وحدت اسلامی و موانع آن»، «حج، عمل عبادی و ملتقی سیاسی»، «درس‌هایی از علم کلام»، «متعه» و «اختلاف در فروع نه در اصول».

• فصوص الحکم

محمد بن علی ابن عربی؛ شارح: علی بن محمد ترکه اصفهانی، چاپ اول، قم، بیدار، ۱۳۷۹، ۶۵۲ص، وزیری.

این کتاب شرح فصوص الحکم، اثر محیی‌الدین ابن عربی است که توسط صائت الدین علی بن محمد ترکه طی دو جلد نقد و تفسیر شده است. مباحث کتاب در خصوص عرفان نظری است که در ۲۷ «فص» به زبان عربی نگاشته شده است. در پایان کتاب دوازده فهرست از قبیل: آیات، احادیث، آثار، اشعار عربی و فارسی، فرق، اماکن و عناوین به چاپ رسیده است. برخی عناوین «فص» به این قرار است: حکمت الهی در کلمه آدمیت، حکمت نقشیه در کلمه شیثیه، حکمت سبوحیه در کلمه توحید، حکمت قدوسییه در کلمه ادرسیه، حکمت حقیقه در کلمه اسحاقیه، حکمت علیّه در کلام

اسماعیلیه و حکمت در کلام یعقوب (ع).

• معرفت‌شناسی در عرفان

حسین ابراهیمیان، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۹، ۲۱۶ص، وزیری.

در کتاب، جایگاه «عقل و برهان» و «معرفت و شهود عرفانی» ارزیابی شده طی آن، تفاوت‌ها، رابطه و پیوند، و طریقه متحد ساختن این دو شیوه بررسی گردیده است. مباحث کتاب عبارتند از: «ماهیت معرفت در عرفان»، «اعتبار جایگاه عقل از دیدگاه اهل معرفت و شهود عرفانی»، «عوامل برتری و شرافت معرفت عرفانی بر معرفت عقلی و فلسفی»، «اتحاد معرفت عرفانی و فلسفی»، «جایگاه معرفت عرفانی در قرآن و سنت»، «ابزار شناخت عرفانی»، «مراتب و درجات شناخت عرفانی»، «مراتب و درجات شناخت عرفانی»، «موانع و آفات معرفت و شهود قلبی (عرفانی) از دیدگاه قرآن»، «زمینه‌ها و شرایط معرفت عرفانی از دیدگاه قرآن» و «معیار و میزان صدق در معرفت عرفانی».

• حیاہ امیرالمؤمنین عن لسانہ، فی اثبات امامتہ محمد محمدیان، چاپ اول، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۹، ۳۹۶ص، وزیری.

دومین جلد از کتاب «حیاہ امیرالمؤمنین عن لسانہ» شامل سه باب به زبان عربی است. در این مجلد، مؤلف در مقام اثبات امامت علی (ع) برآمده است. در باب اول با عنوان «امامة امیرالمؤمنین» این مباحث مطرح می‌شود: احتجاج علی (ع) به قرآن، احتجاج علی (ع) به حدیث الدار، احتجاج علی (ع) به حدیث ثقلین، و سایر احتجاجات. در باب دوم که «وقایع پس از رحلت پیامبر (ص)» نام دارد، مباحثی از این دست به چشم

می خورد: سقیفه، امتناع از بیعت، صبر علی (ع) برای وحدت مسلمین، فتنه ابی سفیان، و ظلم قریشیان. باب سوم با عنوان «اهل بیت» به این مباحث اختصاص دارد: اهل بیت در قرآن، خصائص اهل بیت، علم اهل بیت، عصمت اهل بیت، معرفت اهل بیت، و مودت اهل بیت.

• شیعه در اسلام

علامه سید محمدحسین طباطبایی، چاپ اول، قم، دارالتفسیر، ۱۳۷۹، ۲۲۴ص، رقمی.

مصصح محترم آقای محمدعلی کوشا، این اثر ارزنده علامه طباطبایی را به شکل کتاب درسی درآورده و علاوه بر منبع یابی و مآخذشناسی، در پایان هر درس (۵۰ درس) پرسش و تمرین هایی را به آن افزوده است. موضوعات کتاب به دو بخش تاریخی و عقیدتی تقسیم می شود. غیر از اصول دین از نظرگاه شیعه، برخی مسائل فرعی مانند جبر و اختیار و شیوه عالمان شیعه در شناخت حدیث و تفسیر قرآن در این اثر بازشناسی و گزارش شده است. پایان بخش کتاب نیز گزارش و تحلیلی از زندگی امامان دوازده گانه است. پاسخ به اشکالی که درباره طول عمر امام دوازدهم است و پیام معنوی شیعه، دو درس پایانی کتاب است. تصحیح حاضر، کتاب «شیعه در اسلام» را به واقع خواندنی تر و مفیدتر از پیش کرده است.

• سیمای اسلام

ویلیام چیتیک، ساچیکو موراتا؛ مترجم: عبدالرحیم گواهی، چاپ اول، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۹، ۷۵۶ص، وزیری.

نویسنده در کتاب، «سیمای اسلام» را از دیدگاه مسلمانانی که تفسیر، تأویل و فهم قرآن را پایه گذاری کرده اند، بررسی

می کند. بخشی از کتاب به تبیین پاره ای از مسائل مهم مورد تعلیم قرآن اختصاص دارد. در بخش های دیگر نیز سه بعد اساسی دین اسلام، یعنی: تسلیم، ایمان و احسان تشریح می شود. «اسلام در عصر حاضر» عنوان بخش پایانی کتاب است.

• بیخ قرآن و حدیث

• فزازهایی از معارف اسلامی

نورالدین حیدری، چاپ اول، قم، شکوری، ۱۳۷۹، ۲۰۸ص، وزیری. در کتاب با استناد به آیات قرآن، نیز احادیث و روایات معصومین (ع)، پاره ای از معارف اسلامی شرح و تبیین می شود که از آن جمله است: «پیوند روزی با تقوا»، «رزق حلال»، «تأثیر قرآن»، «ارزش نماز»، «زکات»، «گشایش مبارزه»، «آفات غفلت»، «تعاون و هم یاری»، «آثار راستگویی» و «آفات زبان».

• دانستنی های معارف اسلامی: قرآن

مصطفی اسرار، چاپ اول، تهران، اطیاب، ۱۳۷۹، ۶۱۰ص، رقمی. کتاب شامل سه بخش است: ۱. دانستنی های قرآن: در این بخش از کتاب ویژگی های قرآن کریم توصیف می شود. از جمله: نحوه نزول آیات، دلایل نامگذاری سوره ها، نمونه هایی از اعجاز قرآن و صدها نکته دیگر. ۲. مفاهیم قرآن: که طی آن، برخی واژه های قرآنی تفسیر شده، افزون بر آن مؤلف اطلاعات ارزنده ای از مفاهیم کلیدی قرآن را به دست داده است. ۳. فرهنگ اصطلاحات تجوید: در این بخش، با رویکرد آموزشی اصطلاحات فنی علم تجوید تشریح می شود.

• شنیدنی های قرآن: شامل ۴۰۰ پرسش و

پاسخ قرآنی

غلامعلی سلیم گندمی، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۹، ۱۲۰ص، رقمی. در مجموعه حاضر ۴۰۰ پرسش و پاسخ با مضامین مختلف قرآنی ذیل این عناوین گرد آمده است: «بهترین های قرآن»، «ثواب قرائت قرآن»، «شناسنامه قرآن»، «نام های دیگر سوره قرآن»، «برگزیده سوره قرآن»، «برگزیده آیات قرآن»، «پیامبران در قرآن»، «معمای قرآنی»، «حوادث برگزیده قرآن» و «ضرب المثل های قرآنی».

• آموزش روخوانی قرآن: به انضمام قصه ها و

معماهای قرآنی

محمد مهدی ابراهیمی فر، چاپ اول، قم، انصاری، ۱۳۷۹، ۱۴۴ص، رقمی. اصول و قواعد مربوط به روخوانی قرآن کریم طی هفده درس، در این نوشتار آموزش داده می شود. هر درس با پرسش و تمرین، معماهای قرآنی و قصه قرآنی همراه است.

• قرآن در اسلام

محمدحسین طباطبایی؛ مصصح: محمدباقر بهبودی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۹، ۱۷۶ص، رقمی. منزلت قرآن کریم در اسلام، مقوله ای است که در کتاب طی پنج بخش بررسی و تبیین می شود. مؤلف نخست به ارزش قرآن در میان مسلمانان اشاره می نماید؛ آن گاه چگونگی تعلیم قرآن مجید را شرح می دهد؛ سپس با این مباحث کتاب را پی می گیرد: «وحی قرآن مجید»، «رابطه قرآن مجید با علوم» و «ترتیب نزول قرآن و انتشار در میان مردم».

• الميثاق والشهادة في القرآن

محمد مهدی آصفی، چاپ اول، تهران، الهدی، ۱۳۷۹، ۲۱۶ص، رقمی.

مقوله «عهد و پیمان» و «شهادت» در این نوشتار از منظر قرآن شرح و تبیین می‌شود. مباحث کتاب در دو فصل به زبان عربی آمده است. در بخش اول با عنوان «ميثاق در قرآن» ابتدا به انواع ميثاق اشاره می‌شود؛ سپس این مباحث مطرح می‌گردد: قیامت و عهد و پیمان، ميثاق و عبودیت، نظریه عقد اجتماعی، ميثاق و نظم اجتماعی، وفای به عهد و پیمان و نقض ميثاق. بخش دوم که «شهادت و شهود در قرآن» عنوان گرفته شامل این مباحث است: دنیا دار شهود، شهود در آخرت، شهادت در دنیا، رابطه شهادت و ميثاق و موضوعاتی از این قبیل.

• تحول علم حدیث

مصطفی اولیایی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۹، ۶۴ص، رقمی.

در این نوشتار نخست پیشینه و سیر تحول علم حدیث بیان می‌شود؛ سپس مؤلف با اشاره به پیشگامان گردآوری حدیث آثار هریک را برمی‌شمرد. علل پیدایش علم درایه و علم رجال و معرفی مهم‌ترین کتاب‌های «رجال شیعه» و «رجال اهل سنت» از دیگر مباحث کتاب است.

• منتخب الاثر فی امام الثانی هشر (ع)

لطف الله صافی، چاپ اول، قم، مؤسسه سیده المعصومه (ع)، ۱۳۷۹، ۶۶۸ص، وزیری.

این کتاب به مباحثی درباره امام دوازدهم شیعیان، امام زمان (عج) اختصاص دارد. کتاب با استناد به منابع مختلف، در ده بخش به زبان عربی منتشر شده است. مهم‌ترین مباحث آن به این قرار است:

اسامی امامان دوازده گانه، عدد امامان در منابع بنی اسرائیل، بشارت به ظهور امام مهدی (عج)، علت غیبت و طولانی شدن آن، ولادت حضرت مهدی (عج)، غیبت صغری و نواب او در غیبت، غیبت کبری، کیفیت ظهور حضرت مهدی (عج)، فضایل آن حضرت و خلافت حضرت مهدی (عج).

• هیون اخبار الرضا (ع)

محمد بن علی ابن بابویه، چاپ اول، قم، شریف الرضی، ۱۳۷۹، ۳۳۲ص، وزیری.

شرح زندگانی امام «موسی بن جعفر (ع)» و «امام رضا (ع)» به همراه احادیث، مجالس مناظره و تشریح وضعیّت سیاسی-اجتماعی عصر ایشان در این مجموعه دو جلدی به زبان عربی چاپ شده است. این مجموعه متشکل از ۶۹ باب-جلد اول ۲۹ باب و جلد دوم ۴۰ باب-است. عناوین برخی باب‌ها عبارتند از: تولد امام رضا (ع)، امامت امام رضا (ع)، موسی بن جعفر و هارون الرشید، قتل هارون الرشید، اخباری در توحید، در ذکر مجلس مناظره امام رضا (ع) با سلیمان المروزی، صفات پیامبر (ص) از منظر امام رضا (ع)، روایاتی از امام رضا (ع)، سفر امام رضا (ع) برای ولیعهدی، توقف در نیشابور، و حدیث ولایت.

• پرده پندار: تحلیلی از غفلت در پرتو خطبه

۱۷۴ نهج البلاغه

احد فرامرزی قراملکی، چاپ اول، تهران، ناشر: احد فرامرزی قراملکی، ۱۳۷۹، ۲۷۲ص، رقمی.

«پرده پندار» نوشتاری است که طی آن نویسنده شرح و تحلیلی از خطبه ۱۷۴ نهج البلاغه، به دست می‌دهد. در این خطبه، امیر مؤمنان، ابتدا با بیان

استدلالی و زبان تمثیلی، وضعیّت غافلان و بی‌خبران را ترسیم می‌کند؛ سپس ضمن برشمردن برخی مکارم اخلاقی خویش، عواقب غفلت از خدا و عاقبت غافلان را یادآور می‌شود. علم و آگاهی بر احوال فرد و عواقب امور آنها، رازدانی و وقوف بر اسرار الهی، صدق گفتار و حقیقت‌گویی و پیشگام بودن در انجام اوامر الهی و اجتناب از معاصی موضوعاتی هستند که در این کتاب با توجه به خطبه ۱۷۴ ارزیابی شده‌اند.

• آموزه‌هایی از نهج البلاغه

جواد رفیعی، محمدرضا آقایی، چاپ اول، تهران، انتشارات معارف، ۱۳۷۹، ۱۳۶ص، وزیری.

گفتارهای کتاب شامل درآمد، متن، نکته‌ها و توضیحات، ترجمه، محورهای برای مطالعه و بخش‌هایی برای ترجمه، تأمل و برداشت و اعراب‌گذاری توسط فراگیران می‌باشد.

درآمدهای هر گفتار، حکم مقدمه‌ای کوتاه درباره هر گفتار را دارد و آگاهی کلی از محتوا و دیدگاه امام علی (ع) را از آن موضوع ارائه می‌کنند.

متن، شامل برگزیده‌هایی موضوعی از «نهج البلاغه» است. برخی از قسمت‌های متن با ترجمه آن آمده است تا دانشجویان ارتباط بیش تری با محتوا برقرار سازند و با شیوه ترجمه نیز آشنایی پیدا کنند.

کتاب به گونه‌ای تهیه شده که علاوه بر داشتن سیر منطقی از خداشناسی تا جامعه‌شناسی، تک‌تک فصل‌ها و یا بخش‌های آن می‌تواند موضوع مطالعه اختصاصی قرار گرفته و با توجه به ارجاعات آخر هر فصل موضوع بحث در همان فصل پی‌گیری شود.

• اربعین

شیخ بهایی، چاپ اول، قم، دفتر نشر،

نوید اسلام، ۷۵۲ص، وزیری.

مرحوم شیخ بهایی (متوفای ۱۰۳۰ یا ۱۰۳۱ هـ.ق) به سیره علمای اربعینی ترتیب داده است که موضوع احادیث آن، فقه و اخلاق است. آقای عبدالرحیم عقیقی بخشایشی، در مقدمه ای مفصل (۶۰ص) درباره حدیث و منزلت آن سخن می گوید و در انتهای مقدمه، اجمالی از زندگی و تألیفات مؤلف (شیخ بهایی) را یادآور می شود. وی این اثر را تحقیق و ترجمه نیز کرده است.

نخستین حدیث درباره «فضیلت حدیث و حفظ و نقل آن» است. موضوع احادیث دیگر، عرفان الهی، نماز، وضو، تیمم، زکات، روزه، حج، جهاد، کسب، دوستی دنیا، مردم داری، عصمت انبیا، پرهیز از گناه، احکام فقهی ازدواج، صدقه و هدیه و نذر و عهد، توبه، اوضاع قبر و احوال آن، منزلت و ارزش معنوی مؤمن و ... است.

مرحوم شیخ بهایی، در ابتدای هر حدیث، سند و متن آن را بر رسیده و علاوه بر ذکر حدیث، گاه گفتارهایی از برخی عالمان و عرفان را نیز افزوده است. آن جا که احادیث فقهی را مطرح می سازد، بحثی مستوفی درباره آن می کند و نظریات فقهی خود را نیز یادآور می شود. فواید و نکات بسیاری در طول کتاب، نصیب خواننده می شود که آشنایی با احادیث و طریق ارزیابی و شرح آنها، از آن جمله است.

بیج فقه و حقوق

• مفتاح الکرامه فی شرح قواعد العلامه

محمدجواد حسینی عاملی، چاپ اول، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۷۹، ۵۸۸ص، وزیری.
کتاب حاضر با عنوان «مفتاح الکرامه»،

شرحی است بر قواعد علامه «محمدجواد حسینی عاملی» که در دو جلد به زبان عربی نگارش یافته است. مباحث کتاب شامل احکام و مسائل شرعی است و عمدتاً به این مسائل اختصاص دارد. مطهرات، نجاسات، غسل و وضو.

• اصطلاح نامه اصول فقه

مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۹، ۴۰۸ص، رحلی.

مجموعه حاضر مشتمل است بر فهرست ۵۳۹۴ واژه و اصطلاح کاربردی در حوزه علم اصول فقه همراه با روابط معنایی بین آنها که به سه شیوه تنظیم شده است:
۱. نمایش الفبایی؛ ۲. نمایش نظام یافته. در این قسمت، نمایش اصطلاحات از عام ترین اصطلاح به خاص ترین آن صورت می گیرد؛ البته مترادف ها و وابسته ها نیز در آن نمودار می گردند.
۳. نمایش ترسیمی. در این روش تنها اصطلاحات مرجع و داخل در سلسله مراتب علم (اعم و اخص) نمایش داده می شود.

• شرح و شادی: دیدگاه های فقهی درباره

رقص، دست زدن و شادی

ابوالفضل طریقه دار، چاپ دوم، قم، همسایه، ۱۳۷۹، ۱۳۶ص، رقی.
در این کتاب دیدگاه های فقهی درباره شادی، رقص و دست زدن در عروسی ها و مجالس، با استناد به روایات و فتوای فقهی و مراجع تقلید ذیل دو بخش بیان شده است.

• المتعه و مشروعیتها فی الاسلام

گروهی از نویسندگان، چاپ اول، تهران، دانش برتر، ۱۳۷۹، ۴۴۴ص، وزیری.

در این کتاب، برخی مسائل و احکام شرعی متعه در اسلام در یازده فصل به زبان عربی شرح و تفسیر شده است. خوانندگان کتاب را با این مباحث پی می گیرند: «مشکل جنسیت»، «حل اسلامی این مشکل»، «ازدواج متعه ای در اسلام»، «دعوی نسخ آیه متعه در قرآن کریم»، «دعوی نسخ و تحریم ازدواج متعه با سنت»، «دلایل کسانی که ازدواج متعه را قبول دارند»، «احکام ازدواج متعه»، «نتایج تحقیقات و پژوهش های به عمل آمده»، «نظرات عالمان درباره متعه»، «آرای در زمینه متعه» و «روایات ازدواج متعه».

بیج اخلاق و تعلیم و تربیت

• ره توشه راهیان نور

• ویژه بوستان ولایت (جوانان)

تهیه و تنظیم: مرکز آموزش مبلغین (طرح هجرت)، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۵۲۸ص، وزیری.

کتاب مذکور شامل دو بخش عمده است: در بخش نخست مباحثی درباره مبانی، اصول تربیت و تعلیم نوجوانان، همچنین مباحثی در زمینه مسائل تبلیغی و تدریس فراهم آمده است. بخش دوم، شامل سه فصل است. در فصل اول ۱۵ متن درسی همراه با پرسش های مربوط به آن برای جوانان تدوین شده است. در فصل دوم چند مبحث درباره لزوم سیاسی و اجتماعی طرح و بررسی شده است. در فصل سوم با عنوان «خورشید قرن» که به مناسبت سال امام خمینی (ره) فراهم گردیده، زندگی و احوال ایشان تشریح می شود.

• آیین مهرورزی

محمد رضا کاشفی، چاپ سوم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۹، ۲۹۶ ص، وزیری.

خوانندگان در «آیین مهرورزی» این مباحث می‌شوند: «ثئوری محبت»، «اقسام و اسباب محبت»، «محبت به خداوند سبحان»، «محبت به حضرت رسول (ص) و اهل بیت (ع)»، «محبت به دوست»، «محبت به همسر»، «محبت به فرزند»، «محبت به پدر و مادر» و «محبت استاد به شاگرد».

• همگام با رسول (ص) آشنایی با سیره اخلاقی و رفتاری پیامبر اکرم (ص)

جواد محدثی، چاپ اول، قم، ام ابیها، ۱۳۷۹، ۹۸ ص، رقی.

سیره اخلاقی پیامبر (ص) با این مقولات در کتاب تشریح می‌شود: «ویژگی‌های چهره و اندام و شمایل آن حضرت»، «ویژگی‌های اخلاق فردی و رفتار در خانه»، «در اجتماع»، «با دوستان و دشمنان»، «در جبهه و جنگ»، «در عبادت و تهجدها»، «خواب و بیداری»، «نظافت» و برخی ویژگی‌های دیگر.

تبیخ تاریخ و شرح حال

• شمیم حج

دانشجویان دانشکده فنی دانشگاه آزاد اسلامی، جامعه اسلامی، چاپ اول، تهران، زعیم، ۱۳۷۸، ۱۴۶ ص، پالتوی.

این کتاب خلاصه‌ای از زندگی، و معرفی آثار و نمونه‌ای از نوشته‌های شش تن از کسانی است که مشاهدات احساسات، خاطرات و شرح مسافرت خود را از «حج» به نگارش درآورده‌اند. نام اثر و نویسندگان آن عبارتند از: «سفرنامه

ناصر خسرو»، «رحله ابن جبیر»، «رحله ابن بطوطه»، «سفرنامه محمدحسین هیکل»، «خسی در میقات/ جلال آل احمد»، «میعاد با ابراهیم/ دکتر علی شریعتی». در پایان کتاب خلاصه مناسب حج مفرد آمده است.

• ضیاء الخافقین: جریده فی العلوم و السیاسه و الاخبار الصحیحه

هادی خسرو شاهی، چاپ اول، تهران، کلبه شروق، ۱۳۷۹، ۲۶۸ ص، وزیری.

در این مجموعه متن کامل شماره‌های پنج‌گانه مجله «ضیاء الخافقین» با تصاویری از صفحات آن به طبع رسیده است. در صفحات پایانی آن نیز، فهرست آیات، اعلام و اماکن آمده است. گفتنی است سید جمال الدین اسدآبادی پس از تبعید از ایران - در زمان ناصرالدین شاه - به عراق (بصره) و سپس به اروپا رفت و در مدت اقامت در لندن با نشریه «ضیاء الخافقین» همکاری نزدیک داشت. او در این مجله، مقالاتی دربارهٔ اوضاع ایران و استبداد ناصرالدین شاه نوشت. همچنین نامه‌هایی را که برای برانگیختن علما در عتبات نگاشته بود، به چاپ رساند. نشریه ضیاء الخافقین در سال ۱۸۹۲ م شروع به انتشار نمود و به دو زبان انگلیسی و عربی در لندن به طبع می‌رسید و در هر شماره چند مقاله دربارهٔ مفاسد حکومت و خرابی اوضاع ایران با امضای «السید» یا «سید الحسینی» و یا با اسامی مستعار منتشر می‌شد. از جمله سید جمال الدین اسدآبادی نامه خود را که در بصره برای میرزای شیرازی فرستاده بود، در شماره دوم این مجله منتشر ساخت.

• کوثر روح الله: امام و آفتاب

هیأت معبان الرضا (ع)، چاپ اول،

تهران، نذیر، ۱۳۷۹، ۸۸ ص، رقی. در مجموعه حاضر خصوصیات، روش و خط مشی زندگی و حالات روحی و معنوی امام خمینی (ره) در قالب داستان‌ها و خاطره‌های کوتاه برای نوجوانان و جوانان معرفی شده است. کتاب در شش بخش با این عناوین نظام یافته است: ۱. از خمین تا قم؛ ۲. از زندان تا تبعید؛ ۳. از نجف تا پاریس؛ ۴. از پاریس تا تهران؛ ۵. سال شمار امام و انقلاب؛ ۶. پای کلام امام.

• مفاخر آذربایجان: فرزاتگان و نوآوران

عبدالرحیم عقیقی بخشایشی، چاپ اول، قم، نوید اسلام، ۱۳۷۹، ۶۳۴ ص، وزیری.

در جلد پنجم از مجموعه «مفاخر آذربایجان» نویسنده تلاش کرده نوآوران و مبتکران خطه آذربایجان را در طول تاریخ، همراه با سیر و تفحص در تاریخچه پیدایش این پدیده‌ها، معرفی و بررسی نماید. این جلد در دو بخش و پانزده «محور» اصلی تنظیم یافته است. بخش اول با عنوان «فرزاتگان و نوآوران» شامل ده «محور» است: ۱. نوآوری‌های آذربایجان از منظر سیاحت و جهانگردان، ۲. نوآوری‌ها در عرصه علم و صنعت و اختراع و تحقیق، ۳. نوآوری در عرصه طبابت و جهان پزشکی، ۴. آذربایجان در عرصه دانش و تعلیم و تربیت، ۵. جهاد در راه سازندگی و عمران و آبادانی، ۶. نوآوران عرصه هنر، ادب، شعر، ۷. نوآوری‌ها در عرصه ورزش و مسابقات بین‌المللی، ۸. تجارت و داد و ستد و نوآوری‌های صادرات و واردات، ۹. حماسه آفرینان مردمی و میهنی، ۱۰. آذربایجان و نخستین‌ها. بخش دوم با عنوان «استدراکات و بازیافته‌ها» تکمله‌ای است بر اطلاعات بخش‌ها و

مجلدات قبلی و عمدتاً شامل شرح احوال و آثار گروهی از مشاهیر آذربایجان است که در جلدهای پیشین از قلم افتاده اند.

• یادنامه حضرت آیت الله حاج سید اسماعیل موسوی هاشمی

اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان اصفهان، چاپ اول، اصفهان، آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۷۸، ۱۲۸ ص، وزیری.

آیت الله سید اسماعیل موسوی هاشمی طالخونچه ای مجاهد و مبارز عصر حاضر، اخلاقی کبیر، مدرس حوزه های علمیه و عضو مجلس خبرگان رهبری از فقهای معاصر اصفهان بود.

کتاب حاضر جهت نکوداشت مقام علمی و سجایای اخلاقی و خدمات فرهنگی معظم له توسط اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی اصفهان با همکاری انجمن آثار و مفاخر فرهنگی منتشر گشته است، این کتاب شامل نسب نامه، پیام مقام معظم رهبری به مناسبت رحلت آن بزرگ، مقدمه، گذری کوتاه بر زندگی آن فرزانه، استادان، شاگردان، دوستان و خاطراتی از آنان؛ تدریس در حوزه و دانشگاه، تألیف؛ فعالیت های سیاسی و اجتماعی؛ رؤیاهای شگفت انگیز؛ پیام های تسلیت بزرگان؛ فرازهایی از وصیت نامه و گفتارهای آن جناب و سرانجام عکس های متعدد است.

آیت الله هاشمی در سال ۱۳۳۰ ق در قصبه طالخونچه از قصبات سمیرم همراه با برادر دوقلویش سید ابراهیم پای در جهان نهاد. وی فرزند سید میرزا محمدحسن موسوی هاشمی از شاگردان میرزا ابوالمعالی کلباسی، آیت الله العظمی درچه ای، آخوند کاشی و جهانگیرخان قشقایی می باشد.

ایشان از مدرّسان نامدار حوزه علمی اصفهان چون شیخ مهدی نجفی مسجدشاهی، شیخ امجدالدین نجفی (مجدالعلماء)، سید جلال الدین همایی و استادان حوزه درسی قم مانند آیات عظام: گلپایگانی، شیخ محمدرضا جرقویه ای، شیخ عبدالکریم حائری معقول و منقول را فراگرفت و همزمان تحصیل، در بوته آزمایش عارفانی چون سید زین العابدین طباطبایی ابرقویی و آقا محمدجواد بیدآبادی (سرجویی) درآمد.

وی پس از تکمیل تحصیلات در قم به اصفهان مراجعت فرمود و به تدریس و تألیف و رفع مشکلات جامعه پرداخت. مبارزات دینی و اجتماعی آیت الله هاشمی فراوان است؛ از مبرزترین آنها احیای سنت حسنة اعتکاف در اصفهان بود که به فراموشی سپرده شده بود.

سرانجام روز پنج شنبه ۷۸/۶/۱۸ به هنگام اذان مغرب در شهر مشهد به ندای «یا ایها النفس المطمئنه ارجعی الی ربک راضیه مرضیه» پاسخ گفت و به ملکوت اعلا پرکشید و «خستگی سال ها تلاش، زندان و ... یکباره از پیکر ایشان رخت بربست». (ص ۷۷)

بیچ ادبیات

• برگه از تاریخ ادبیات معاصر ایران

یادنامه شاعر بدیبه و طنز ابراهیم صهبا سید حسن امین، چاپ اول، قم، دفتر نشر طیب، ۱۳۷۹.

کتاب حاضر از دو بخش پدید آمده است: قسمت اول شامل سخنرانی سید حسن امین در انجمن فرهنگی-هنری-ادبی کمال و بخش دوم توضیحات و تعلیقات و شرح همو بر سخنرانی خویش است. این کتاب تنها یادنامه صهبا نیست تاریخ

ادبیات و تاریخ عمومی ایران است و جای جای به شرح کوتاه ولی بسیار مفید رجال معاصر و بیان روابط و اندیشه آنان به بهانه آن که «صهبا با ارتباطات وسیع و گسترده اش، بیش و کم برای تمام نام آوران عرصه شعر، ادب، فرهنگ و سیاست در پنجاه ساله اخیر شعر ساخته» (ص ۵) پرداخته است.

نثر زیبا، حروف نگاری چشم نواز، اندک بودن غلط های مطبعی، نقل اشعار پرشور و کشاندن خواننده به تاریخ ادبیات معاصر ایران کمک می نماید.

دوستانداران شعر و ادب برای استفادت از دریای پر دُر طنز و بدیبه و ادب و تاریخ و ... و آگاهی از زندگی ابراهیم صهبا، شاعری که چون شاعران قبل از مشروطه بود، به اصل کتاب مراجعت کنند.

بیچ متفرقات

• روش های تبلیغ از طریق خطابه، ابزارها،

روضة، مناظره

رضا علی کرمی، چاپ دوم، قم، ثقلین، ۱۳۷۹، ۲۱۶ ص، رقعی.

نوشتار حاضر، با استفاده از احادیث و روایات معصومین (ع)، نیز آیات قرآن کریم فراهم آمده است و مجموعاً این مباحث را در بر می گیرد: «ارکان تبلیغ»، «اهداف تبلیغ»، «انواع تبلیغ (مانند تبیین، تدافعی، تهاجمی و ...)»، «روش های تبلیغ»، «عوامل مؤثر در خطابه ها»، «موانع و اثر تبلیغ»، «تبلیغ از طریق ذکر مصیبت»، «تبلیغ از طریق ابزارها» و موضوعاتی همانند آن.

○

